

Ontmoetingen langs het water

zondag 17 juli 2011

De plaatsnaam Chaam hangt samen met het Keltische *camb* dat kromming in een waterloop betekent. De oude dorpskern ligt op een hoogte tussen twee beken. Aangenomen wordt dat er tot vroeg in onze jaartelling één van de Keltische talen werd gesproken.

1

De Ledevaertkerk dankt zijn naam aan de inscriptie op de bronzen klok uit 1392. Op de plek van de houten doopkapel, waarin de klok hing, werd rond 1463 de huidige kerk gebouwd. De stenen hiervoor werden in veldovens gebakken van de zeelei, die nabij het dorp dicht onder het oppervlak zit. Na de 80-jarige oorlog werd de kerk aan de protestantse gemeenschap toegewezen.

De toren werd tijdens de laatste oorlog in 1944 door de Duitsers opgeblazen.

Riesjard Schropp exposeert landschapsfoto's.

Pien Storm van Leeuwen vertelt over de omgeving en zijn historie en leest gedichten die hierdoor zijn geïnspireerd.

Monir Albaiyati begeleidt haar op de oed.

Van 12.30 - ± 14.30 u.

De *oed* of *ud* is een van de oudste snaarinstrumenten ter wereld en waarschijnlijk afkomstig uit Mesopotamië. De oed is de voorloper van de westerse luit en gitaar. Ons woord *luit* komt van *al'ud*.

In de consistoriekamer van de Ledevaertkerk zijn koffie, thee en krentenbollen verkrijgbaar.

Routebeschrijving (in cursief) afstand 17 km
(Het rijden van de fietstocht vindt plaats op eigen risico)

Van 1 naar 2

Bij de Ledevaertkerk de afslag richting Ulicoten nemen. Na 300 m tweede zijstraat rechts, Beckershagen, inrijden. Na 250 m linksaf de Staartenweg in. De weg gaat over de Roode Beek heen en lijkt even later naar het erf van een boerderij te lopen, maar buigt vlak ervoor naar rechts en wordt daar verhard zandpad. Dit pad blijven volgen. Daar waar het zandpad uitkomt op de Kapelweg, ligt de rozenwekerij Rozenrijk.

Het 'Muze-um' van Sylvia Thijssen bevindt zich op het grasveld tussen de rozen. De kunstenaar is hier aanwezig van 13.10 - ± 15.10 u.

Van 2 naar 3

Langs de boerenhoeve met rieten kap fietsen en de Kapelweg volgen in de richting van het kapelletje 'Maria ter sneeuw'.

Niet afslaan, maar de weg blijven volgen, deze gaat over in een verhard zandpad. Aan het einde ervan rechtsaf de Kleistraat inslaan. Na een paar honderd meter komt u bij nr 17.

Rond deze langevelboerderij in de buurtschap Ginderdoor ligt de wilde tuin van Marianne Klaver.

Rederijker Frans Rookmaaker vertelt hier het verhaal van de reus van Ginderdoor.

Van 13.30 - ± 15.30 u.

Van 3 naar 4

U rijdt door naar de Meerleseweg en slaat daar linksaf. Na 400 m bij de T-splitsing rechtsaf de Oude Bredasebaan inrijden.

Na 900 m, bij de scherpe bocht de geasfalteerde weg blijven volgen.

Na ruim een kilometer tegenover Hoeve Gouwberg linksaf het zandpad de Bergweg inrijden.

Dit pad doorsnijdt het achterste gedeelte van een paraboolduin, dat werd gevormd na de laatste ijstijd, zo'n 10.000 jaar geleden.

Aan uw rechterhand is al gauw het Goudbergven te zien.

Hier wacht u mick75 met een eigentijdse interpretatie van de reus van Ginderdoor.

Van 14.00 - ± 16.00 u.

Van 4 naar 5

Rechtsaf het zandpad blijven volgen. Na 500 m komt het dal van de Strijbeeksche Beek in zicht.

De Stijbeeksche Beek wordt hier ook wel de Stijdbeek genoemd omdat er meer dan eens conflicten werden beslecht.

Vlak langs het pad liep in WO II een tankval, die de Duitse bezetter, gelegerd in het nabijgelegen Kamp Bisam, had laten graven.

Aan het pad ligt een poosplaats. Op een poëziebank is het gedicht te lezen dat Y. Né voor deze plek schreef.

Het zandpad blijven volgen. U krijgt hierbij na de bocht rechts weer uitzicht over het Goudbergven. Na 300 m ligt links van het zandpad een dichtsteen.

Deze poosplaats ligt aan de rand van het voormalig slagveld van de Slag bij Strijbeek, waar in 1814

Pruisen en Kozakken vochten met de Rode Lansiers van Napoleon. Het gedicht is van Pien Storm van Leeuwen.

Ten tijde van de Belgische Opstand, tijdens de Tiendaagse Veldtocht van 2 tot 12 augustus in 1831, vonden nabij deze plek schermutselingen plaats tussen Belgen en Nederlanders bij de overgang van de Strijbeekse Beek.

Jan van Bergeijk is in tenue van een soldaat uit deze tijd aanwezig en vertelt over het militaire leven in de eerste helft van de 19e eeuw.

Van 14.20 - ± 16.20 u.

Van 5 naar 6

Zandpad volgen en na 150 m bij de T-splitsing linksaf de geasfalteerde weg op. Na 250 m bereikt u de Strijbeekseweg.

Hier ligt aan uw rechterhand de Hubertuskapel, gebouwd van stenen die afkomstig zijn van de veel grotere, in verval geraakte kerk uit 1518.

U gaat hier linksaf het fietspad op, dat aan de overzijde van de weg ligt. Na 150 m passeert u de Strijbeeksche Beek en daarmee de grens met België.

Links van de brug staat een grenspaal met het jaartal 1843, het jaar waarin de definitieve grens werd vastgesteld nadat België in 1839 onafhankelijk was geworden. (Tiendaagse Veldtocht in 1831).

Even voorbij de brug oversteken (opgepast er wordt soms hard gereden!) en het fietspad aan de overzijde van de weg verder volgen. Bij de eerste zijweg rechts weer oversteken en de Markweg inrijden.

Rechts van u kronkelt de Strijbeeksche Beek door het landschap. Deze beek speelt al vanaf de Middeleeuwen als natuurlijke grens een rol in de historie. Zoals bij de Vrede van Munster in 1648 toen de Nederlanden, na de 80-jarige oorlog, werden verdeeld in het protestantse noorden en het roomse zuiden. Ook het hertogdom Brabant werd daarbij verdeeld. U bevindt zich nu in het voormalig Spaans-Brabant, waar eind 17e eeuw door een rijke Bredenaar het klooster van de paters Kapucijnen werd gesticht om geloofsgenoten in Staats-Brabant in de gelegenheid te stellen aan de andere kant van de grens RK-erediensten bij te wonen.

Na de brug over de rivier de Mark rechtdoor het kastanjelaantje volgen. Bij de T-splitsing linksaf. Na 200 m ligt rechts de bedevaartstuin en links het klooster. Hier de poort inrijden tussen het café 'Bij de paters' en het klooster.

Het vrijstaande gebouw aan het eind van de oprit is het oudste deel van het klooster. Hier is niet alleen 'Verstild Leven' te zien, het videoportret dat Anne Pillen van de paters Kapucijnen maakte, maar ook de kloosterfilm 'Pepermintje' van Marijke Tops.

Anne Pillen is persoonlijk aanwezig.

Van 14.40 - ± 16.40 u.

Van 6 naar 7

Terugrijden naar de brug over de Mark. Voor de brug linksaf het fietspad langs het water nemen. Na een paar honderd meter ziet u hoe aan de overzijde de Strijbeeksche Beek in de rivier uitmondt.

Even later passeert u weer een grenspaal en bent u terug in Nederland.

Bij de volgende brug de Mark oversteken en na de brug meteen rechtsaf slaan.

Aan de oever van de rivier de Mark staat een bank met poëzie van Albert Hagens.

Op deze poosplaats draagt Frans Brocatus zijn gedichten voor.

Van 15.00 - ± 17.00 u.

Van 7 naar 8

Terugrijden naar de Markweg en rechstaf slaan. Na ongeveer 100 m ligt links Markweg nr 6.

Dit is het wijngoed Domaine D'Heerstaayen met een Franse tuin aangelegd door Marijke de Wit.

Duo Papilio, met Philiën Wakelkamp viool en Joop Biegelaar afwisselend luit en gitaar, brengt 'Santiago de Compostela' en improvisaties op Spaanse thema's. Van 15.15 - ± 17.15 u.

Bezoekers kunnen bij Domaine D'Heerstaayen een glas wijn bestellen, gemaakt van druiven uit de wijngaarden langs de Mark.

Van 8 terug naar 1

De Markweg volgen in de richting van de Strijbeekseweg. Bij de T-splitsing rechtsaf de Strijbeekseweg inrijden. Bij de Hubertuskapel linksaf de Goudbergseweg inrijden en deze blijven volgen.

Via de route die u ook op de heenreis volgde, maar nu in tegengestelde richting, kunt u terugfietsen naar de Ledevaertkerk in Chaam, via Oude Bredase Baan, Meerleseweg, Kleistraat, Kapelweg, Staartenweg, Beckershagen en Ulicotenseweg.

Concept en organisatie:
Pien Storm van Leeuwen

Met dank aan dr K.Leenders, J.Huijbrechts, L.Toorians, Heemkundekring Ledevaert, Heemkundekring Paulus Van Daesdonck en Waterschap Brabantse Delta voor historische informatie.

'Ontmoetingen langs het water' kwam tot stand dankzij de financiële steun van de Gemeente Alphen-Chaam, Rabobank De Zuidelijke Baronie en van De Provincie Noord-Brabant in het kader van Schatten van Brabant.

trajart

schatten
van
brabant

